

Sygn. akt: I 1 C 1527/15 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny Sekcja d/s rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Ewa Kokowska-Kuternoga

Protokolant: sekr. sądowy Marta Bona

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2015 r. w Gdyni

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą we W.
przeciwko R. P.

K. B.

I. S.

o zapłatę

I Oddala powództwo w całości;

II Ustala koszty postępowania na kwotę 107,00 złotych, w tym 60,00 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

III Ustalonymi w pkt II kosztami obciąża powoda uznając je za uiszczone w całości.

UZASADNIENIE

Powód W. (...) zoo sp. komandytowa we W. jako następca prawny Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. (dalej: (...)) wniósł o zasądzenie od pozwanych K. B., B. P., R. P. I. S. kwoty 397,86 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości określonej według zmiennej stopy procentowej wynoszącej czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania. W uzasadnieniu powód wskazał, iż (...) udzielił E. P. pożyczki w kwocie 3 000,00 zł na podstawie umowy z dnia 7 grudnia 2010 r., na okres od 7.12.2010r do 20.11.2012r z obowiązkiem spłaty co miesiąc rat w wysokości wynikającej z harmonogramu załączonego do umowy jako załącznik nr 2. Powód wskazał, że E. P. zmarł dnia 21.9.2012r i tym samym roszczenie stało się wymagalne wobec spadkobierców, tj. żony B. P. i dzieci: K. B., R. P. i I. S.. Powód wyjaśnił, że zadłużenie pozwanych wynosi 397,86 zł, na co składają się kwoty: 293,41 zł tytułem kapitału pożyczki oraz 104,45 zł tytułem odsetek zwykłych naliczanych zgodnie z treścią umowy.

(pозew - k. 2-7)

B. P. zmarła w dniu 1 listopada 2013r- przed wniesieniem pozwu w tej sprawie, więc Sąd odrzucił pozew w tej sprawie wobec niej

(akt zgonu, k. 92, postanowienie k. 94)

Pozwani I. S. i R. P. przyznali fakty wskazane przez powoda i oświadczyli, że pożyczka była ubezpieczona i wobec tego nie mają obowiązku jej spłacać, o czym zapewniono ich podczas wizyty w siedzibie (...) po śmierci ojca.

(oświadczenia na rozprawie k.128 - na nośniku)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 7.12.2010 r. pomiędzy (...) (pożyczkodawcą) a E. P.(pożyczkobiorcą) została zawarta umowa pożyczki nr (...), na podstawie której pożyczkodawca udzielił pożyczkobiorcy pożyczki w wysokości 3 000,00 zł na okres dwóch lat - do dnia 20.11.2012r. W pkt. 4 umowy strony ustaliły, że pożyczka oprocentowana jest według zmiennej stopy procentowej ustalonej przez Zarząd (...), wynoszącej w dniu zawarcia umowy 18, 25% w skali roku. E. P. zobowiązał się do spłaty pożyczki poprzez comiesięczne wpłaty rat wg harmonogramu stanowiącego załącznik nr 2 do umowy. W pkt. 23 umowy wskazane zostało, że w przypadku nieterminowej spłaty pożyczki należność z tego tytułu staje się w dniu następnym należnością przeterminowaną, a od niespłaconego w całości lub w części kapitału pobierane są odsetki według zmiennej stopy procentowej wynoszącej czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP . W pkt. 26 umowy strony ustaliły, że (...) zastrzega sobie prawo do wypowiedzenia umowy z 30-dniowym terminem wypowiedzenia i postawienia całej pożyczki wraz z odsetkami w stan natychmiastowej wymagalności w przypadku stwierdzenia, że warunki udzielenia pożyczki nie zostały dotrzymane, a także w przypadku, gdy pożyczkobiorca nie zapłacił w terminach określonych w umowie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy listem poleconym do zapłaty zaległych rat w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy.

Zgodnie z art. 15 umowy pożyczki zabezpieczeniem spłaty pożyczki jest ubezpieczenie spłaty pożyczki .

(niesporne, nadto: umowa pożyczki - k. 15-6, wyciąg z regulaminu udzielania kredytów i pożyczek (...) - k. 17, uchwała Zarządu (...) k. 19-20)

E. P. zmarł dnia 21.09.2012r w czasie trwania umowy.

(niesporne, nadto: akt zgonu k.18)

Umowa z dnia 23.12.2013r (...) sprzedał dług E. W. (...) zoo sp. komandytowej we W..

(niesporne, a nadto umowa k. 12-14v)

Pismem z dnia 17. 11. 2014 r. (...) wezwał spadkobierców ustawowych -żonę i dzieci E. P. do zapłaty zadłużenia przeterminowanego z tytułu umowy nr (...) wynoszącego 397,86 zł.

(niesporne, nadto wezwania do zapłaty. - k. 121,23,25,27, dowody doręczenia k. 22,24,26,28)

Pozwani I. S. i R. P. przyznali fakty wskazane przez powoda i oświadczyli, że kredyt był ubezpieczony, więc nie ma powodu, aby od nich żądać w/w kwoty, szczególnie ,że byli w siedzibie (...) po śmierci ojca E. P. i poinformowano ich o tym, że pożyczka była ubezpieczona, wobec tego nie ma długu

(oświadczenia na rozprawie k.128 - na nośniku)

W piśmie procesowym z dnia 25. 9. 2015 r. powód oświadczył, że podtrzymuje żądanie w całości i wnosi o dopuszczenie dowodów z załączonych dokumentów w postaci regulaminu (...), statutu (...), deklaracji członkowskiej dowodu wypłaty pożyczki, planu spłaty pożyczki , jednakże złożył ten wniosek po terminie zakreślonym przez Sąd, więc na rozprawie w dniu 18.12.2015r Sąd pominął w/w dowody jako spóźnione

(dowody wpłat. - k. 79-82)

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie Sąd ustalił na podstawie dowodów z w/w dokumentów przedłożonych przez strony w toku postępowania, które uznane zostały za wiarygodne w całości, albowiem nie budziły one zastrzeżeń Sądu co do autentyczności i prawdziwości twierdzeń w nich zawartych, a nadto ich moc dowodowa nie była kwestionowana przez strony.

Ustalając stan faktyczny sprawy Sąd oparł się ponadto na przyznaniu faktów przez pozwanych I. S. i R. P., które nie budzi wątpliwości w całości jako logiczne, konsekwentne i spójne z materiałem dowodowym.

W niniejszej sprawie powód domagał się od pozwanych R. P., I. S. oraz K. B. zapłaty kwoty 396,86 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości określonej według zmiennej stopy procentowej wynoszącej czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Jako podstawę swojego żądania powód wskazywał umowę pożyczki z dnia 7.12.2010 r. Podstawę prawną żądania powoda stanowią więc przepisy art. 720 i następane k.c. w zw. z art. 922 k.c., art. 932 § 1 k.c. (w brzmieniu obowiązującym w dacie otwarcia spadku po zmarłym E. P.) i art. 1034 § 1 k.c. wskazując, iż pozwani R. P., K. B. oraz I. S. jako spadkobiercy ustawowi E. P. odpowiadają solidarnie za długi spadkowe, w tym za niespłaconą przez ich ojca pożyczkę.

Jednocześnie powód wskazywał, że wierzytelność dochodzoną pozwem nabył na podstawie umowy o przelew wierzytelności, zgodnie z art. 509 k.c. Pomiędzy stronami ma zatem zastosowanie przepis art. 513 § 1 k.c., z którego wynika, że dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie.

W pierwszej kolejności należy wskazać na treść przepisów regulujących postępowanie spadkowe. Zgodnie z art. 925 k.c. spadkobierca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku, zaś otwarcie spadku następuje zawsze w chwili śmierci osoby fizycznej (art. 924 k.c.). Z chwilą otwarcia spadku określone prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą na spadkobierców (art. 922 k.c.) i wchodzi do ich majątku, stając się prawami i obowiązkami tych osób. Spadek stanowi zatem ogół praw i obowiązków majątkowych zmarłego o charakterze cywilnoprawnym. Obowiązki majątkowe zmarłego (długi spadkowe), przechodząc na spadkobierców, rodzą po ich stronie obowiązek ich uregulowania.

Zgodnie z art. 926 § 1 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy (dziedziczenie ustawowe) lub z testamentu (dziedziczenie testamentowe). W przypadku braku testamentu tytuł powołania do spadku stanowi ustawa. Ustalenie kręgu osób powołanych do dziedziczenia z mocy ustawy opiera się więc na założeniu, że skoro spadkodawca nie pozostawił testamentu oznacza to, że nie miał zamiaru modyfikować przyjętych rozwiązań kodeksowych. Zgodnie z regułą ogólną z art. 931 § 1 k.c. pierwsza grupa spadkobierców ustawowych to osoby z kręgu najbliższych, czyli małżonek i dzieci zmarłego.

Zgodnie natomiast z art. 1034 § 1 k.c. do chwili działu spadku spadkobiercy ponoszą odpowiedzialność solidarną za długi spadkowe.

Pozwani R. P., I. S. nie kwestionowali faktu zawarcia w/w umowy, ani wysokości żądania pozwu i sposobu naliczenia tej kwoty, zarzucali natomiast, że kredyt został spłacony z ubezpieczenia pożyczki.

Mając na uwadze powyższe należy wskazać, że z chwilą śmierci pożyczkobiorcy E. P. -jego spadkobiercy ustawowi - pozwani R. P., I. S. K. B., B. P.- wstąpili w ogół jej praw i obowiązków, a ich odpowiedzialność za długi spadkowe do chwili działu spadku jest solidarna. Wskazać przy tym należy, iż w trakcie całego procesu strona pozwana nie kwestionowała faktu, iż w/w są spadkobiercami E. P..

W dalszej kolejności wskazać należy, iż przed wytoczeniem powództwa pozwana B. P. zmarła i Sąd odrzucił pozew co do niej.

W związku z powyższym wskazać należy, że zgodnie z w/w przepisami spadkowymi pozwani R. P., I. S. K. B. jako spadkobiercy zmarłych E. P. i pozwanej B. P. wstąpili w ogół ich praw i obowiązków, w tym w ogół praw i obowiązków. Są zatem odpowiedzialni za zobowiązania zmarłego pożyczkobiorcy E. P., w tym za niespłaconą pożyczkę udzieloną mu przez poprzednika prawnego powoda (art. 922 k.c. w zw. z art. 931 § 1 k.c.) co do zasady, zaś ich odpowiedzialność w tym zakresie - wobec niedokonania działu spadku po zmarłym E. P. (pozwani nie wykazali, aby doszło do działu spadku) - jest solidarna.

Jednakże, pozwani spadkobiercy ustawowi zmarłego E. P. nie stali się z chwilą jego śmierci stroną umowy pożyczki, a jedynie nabyli wynikające z tej umowy obowiązki zmarłego tj. obowiązek spłaty zaciągniętej pożyczki. W dalszej kolejności wskazać należy, że powód z ustalonego wyżej stanu faktycznego, wywodzi obowiązek zapłaty przez spadkobierców pożyczkobiorcy kwoty niespłaconej pożyczki i odsetek- powołując się na zapisy w/w umowy oraz Regulaminu Udzielania Kredytów i P. (...), niezależnie od kwoty niespłaconego kredytu, również odsetek umownych, które powód naliczył wobec postawienia kredytu w stan natychmiastowej wymagalności w związku ze śmiercią kredytobiorcy.

Powyższego stanowiska nie można uznać za zasadne, zaś postanowień umowy i Regulaminu (...), z których roszczenie swoje powód wywodzi, za obowiązujące pomiędzy stronami niniejszego procesu. Zgodnie z § 29 Regulaminu (...) roszczenie o zwrot kredytu staje się wymagalne z dniem ustania członkostwa kredytobiorcy, a taka sytuacja ma miejsce z chwilą jego śmierci. Paragraf ten łączy wymagalność roszczenia o zwrot kredytu ze zdarzeniem, jakim jest zgon kredytobiorcy, zaś § 24 ust. 1 Regulaminu (...) nadaje roszczeniu temu automatycznie charakter należności przeterminowanej. Od należności przeterminowanych zaś - w myśl § 24 ust. 2 Regulaminu (...) - powód uprawniony jest do naliczania odsetek, które sam określa mianem "za należności przeterminowane". Takie ukształtowanie praw i obowiązków konsumenta - a zwłaszcza osób, które w ogół jego praw i obowiązków wskutek spadkobrania wstępują, a nie stają się stroną umowy łączącej zmarłego ze (...) - z całą pewnością pozostaje sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy tych podmiotów (art. 3851 § 1 k.c.). Niedopuszczalne jest bowiem powiązanie ze śmiercią strony umowy podstawy do naliczania odsetek o charakterze przeterminowanym - przewidzianych na okoliczność nienależytego wywiązywania się z postanowień umowy - a następnie obciążenie tymi odsetkami, po praktycznie dowolnym okresie ich naliczania, spadkobierców zmarłego,

Na marginesie wskazać należy, iż działania powoda w w/w zakresie dotyczącym naliczania odsetek "przeterminowanych" pozostają także w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego (art. 5 k.c.). Sprzecznym bowiem z elementarną zasadą uczciwości pozostaje obciążanie kogokolwiek ujemnymi konsekwencjami, zastrzeżonymi na wypadek zdarzenia/ w tym przypadku tragiczne zdarzenie w postaci śmierci kredytobiorcy - a więc zdarzenie, którego pozwani ani nie wywołali, ani nie mieli na nie żadnego wpływu, ani też nie mogli mu zapobiec/w sytuacji nie tylko braku jakiegokolwiek zawinienia, ale nawet nierzetelności - i to zarówno po stronie zawierającego umowę, jak i po stronie obciążanego. Takie działania powoda, w ocenie Sądu, nie czyni zadość poczuciu moralności i słuszności, w sposób oczywisty naruszając wywodzące się z reguł moralności publicznej powszechnie akceptowane zasady słusznego postępowania - nie zasługuje więc ono na ochronę prawną. Przedmiotowe naruszenie zasad współżycia społecznego pozostaje szczególnie jaskrawe w niniejszej sprawie, w której powód z wezwaniem pozwanych do spłaty należności czekał prawie dwa lata - naliczając w tym okresie odsetki i nie odnosząc się do faktu, że z art. 15 umowy pożyczki wynika, że spłata pożyczki była ubezpieczona i co się z tym ubezpieczeniem stało, jak zostało rozliczone.

Zważyć należy, iż zgodnie z obowiązującą w postępowaniu cywilnym zasadą rozkładu ciężaru dowodu - o której strony powodowej reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika Sąd nie miał obowiązku pouczać - strona, która z danego faktu wywodzi skutki prawne, obowiązana jest fakt ów wykazać. Stosownie bowiem do treści art. 6 k.c. "ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne". Ponadto, zgodnie z obowiązującą w postępowaniu cywilnym zasadą kontradyktoryjności, to strony mają dążyć do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy, a w razie nieuzasadnionej bierności strona naraża się na sankcję w postaci przegrania procesu.

Wobec uznania, że strona powodowa nie przedstawiła dowodów świadczących o zasadności powództwa, a pozwany zarzucił, że dług został spłacony z ubezpieczenia spłaty pożyczki wynikającego z art. 15 umowy pożyczki z dnia 7.12.2010r, sąd uznał, że żądanie powoda co do należności głównej nie zasługiwało na uwzględnienie i podlegało oddaleniu, gdyż powód nie wykazał zasadności swojego żądania - nie odniósł się do kwestii ubezpieczenia i jego losów po śmierci pożyczkobiorcy, a co do odsetek również -z powodów wskazanych wyżej.

Podsumowując powyższe rozważania Sąd w pkt. I sentencji, na podstawie art. 720 k.c., art. 922 k.c. w zw. z art. 931 § 1 k.c. i 6 kc oddalił powództwo .

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 ust. 1 oraz § 6 pkt 4 oraz § 12 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 490).Sąd ustalił tytułem kosztów procesu kwotę 107, zł, na którą składają się kwoty: 30,00 zł tytułem uiszczonej przez powoda opłaty sądowej od pozwu, 60,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu 17,00 zł tytułem uiszczonej przez powoda opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.